

Cuộc cách mạng tinh gọn tổ chức bộ máy - hội tụ ý Đảng, lòng dân

Font chữ UTM sử dụng
Bảng mã Unicode
Vui lòng thiết lập lại
trình điều khiển bàn phím

Font chữ UTM sử dụng
Bảng mã UNICODE
Vui lòng thiết lập lại
trình điều khiển bàn phím

TS. PHAN SỸ THANH

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: phansithanh@gmail.com

Nhận ngày 11 tháng 8 năm 2025; chấp nhận đăng tháng 10 năm 2025.

Tóm tắt: Trong bối cảnh hiện nay, việc tinh gọn tổ chức bộ máy hệ thống chính trị là một chủ trương đúng đắn và mang tính tất yếu khách quan. Nhân việc này các thế lực thù địch liên tục tung ra các luận điệu xuyên tạc trắng trợn về các biện pháp mang tính cách mạng của Đảng đã hội tụ ý Đảng, lòng dân trong giai đoạn phát triển mới - giai đoạn khẳng định vị thế và khát vọng vươn lên trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Vì vậy, mỗi cán bộ, đảng viên và người dân cần tỉnh táo, phân tích, nhận định rõ đúng - sai để xây dựng, củng cố niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, góp phần thực hiện thành công chủ trương đặc biệt quan trọng này.

Từ khóa: tinh gọn; tổ chức; bộ máy; thế lực thù địch; xuyên tạc.

Abstract: In the current context, the streamlining of the political system's organizational apparatus is a sound and objectively necessary policy. However, hostile forces have continuously spread blatant distortions about these revolutionary measures of the Party which embody the convergence of the Party's will and the people's heart in this new stage of national development, a stage affirming Vietnam's position and aspiration for advancement in the era of national rise. Therefore, every cadre, Party member, and citizen must remain alert to analyze and identify right from wrong, in order to build and strengthen trust in the Party's leadership, thereby contributing to the successful implementation of this particularly important policy.

Keywords: streamlining; organization; apparatus; hostile forces; distortion.

1. Mở đầu

1.1. Tinh gọn bộ máy - bước đi chiến lược tất yếu, không thể xuyên tạc

Việc tổ chức lại bộ máy của hệ thống chính trị có vai trò then chốt trong việc nâng cao năng lực lãnh đạo, quản lý và điều hành đất nước. Một cơ cấu tổ chức rườm rà, chồng chéo về chức năng không chỉ gây lãng phí ngân sách mà còn làm chậm quá trình hoạch định và thực thi chính sách, từ đó kìm hãm sự phát triển kinh tế - xã hội. Trong bối cảnh hội nhập toàn cầu ngày càng sâu rộng, bộ máy hành chính thiếu gọn nhẹ và linh hoạt sẽ trở thành lực cản lớn đối với tiến trình phát triển. Vì vậy, tinh gọn tổ chức bộ máy là yêu cầu tất yếu hiện nay và cũng là xu hướng mà nhiều quốc gia như Trung Quốc, Hoa Kỳ, Anh, Singapore hay các nước thuộc Liên minh châu Âu đang tích cực thực hiện. Việc rút gọn các tầng nấc trung gian, cải cách thủ tục hành chính và tăng cường

phân quyền cho địa phương sẽ giúp hệ thống hành chính vận hành hiệu quả hơn, phản ứng nhanh hơn với yêu cầu thực tiễn. Đây chính là cơ sở nền tảng để Việt Nam tiếp tục vươn lên mạnh mẽ, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia và xây dựng một nền quản trị nhà nước hiện đại, minh bạch và hiệu quả.

1.2. Trong bối cảnh đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới

Đảng ta xác định là kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, yêu cầu về một bộ máy nhà nước tinh gọn, hoạt động hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả ngày càng trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Trên cơ sở tiếp tục đẩy mạnh công cuộc đổi mới, Đảng và Nhà nước ta đã kiên định chủ trương tinh giản bộ máy, tinh gọn biên chế như một bước đột phá trong cải cách hành chính và cải cách tổ chức bộ máy hệ thống chính trị. Tuy nhiên, cùng với tiến trình mạnh mẽ đó, không ít luồng ý kiến trái chiều, thậm chí là xuyên tạc, bóp

méo bản chất của chính sách này đang được lan truyền trên các diễn đàn, mạng xã hội. Trước những thông tin nhiễu loạn, cần thiết phải nhìn nhận toàn diện, khách quan để hiểu đúng, hành động đúng và bảo vệ những thành quả cải cách mà toàn hệ thống chính trị và nhân dân đang nỗ lực vun đắp.

Nhận thức sâu sắc về tầm quan trọng của công cuộc cải cách, Đảng ta - dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Tổng Bí thư Tô Lâm - đang tập trung cao độ cho cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy trong hệ thống chính trị. Việc xây dựng một bộ máy hành chính tinh giản, vận hành linh hoạt không chỉ là giải pháp để bảo đảm phát triển bền vững, mà còn là điều kiện tiên quyết giúp đất nước thích nghi nhanh chóng với những biến động phức tạp của tình hình thế giới. Cải cách hành chính, loại bỏ thủ tục rườm rà và xử lý các điểm nghẽn trong điều hành sẽ góp phần quan trọng trong việc cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, tạo đà thu hút mạnh mẽ hơn các dòng vốn quốc tế. Cuộc cải cách này không chỉ nhằm phục vụ yêu cầu phát triển từ bên trong, mà còn hướng tới nâng cao vị thế, uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế. Một bộ máy gọn nhẹ, hiệu lực và hiệu quả là nền tảng để thúc đẩy tăng trưởng kinh tế nhanh, bền vững và nâng tầm năng lực cạnh tranh quốc gia trong kỷ nguyên hội nhập toàn diện.

2. Các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch

2.1. Khi cải cách bị bóp méo dưới góc nhìn thù địch

Gần đây, trên một số nền tảng mạng xã hội và diễn đàn trực tuyến, xuất hiện nhiều thông tin sai lệch liên quan đến cuộc cải cách tổ chức bộ máy mà Việt Nam đang tiến hành. Những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch cho rằng việc tinh gọn tổ chức bộ máy chỉ xuất phát từ "ý chí cá nhân", "ý chí chủ quan" của một số lãnh đạo, không dựa trên cơ sở khoa học hay thực tiễn (!) mà mang tính phô trương, nhằm "ghi điểm chính trị". Một số đối tượng còn đặt nghi vấn về thời điểm triển khai cải cách, cho rằng suốt nhiều năm bộ máy vẫn giữ nguyên, và chỉ khi có sự thay đổi lãnh đạo cấp cao thì chủ trương tinh gọn mới được thúc đẩy mạnh mẽ. Những lập luận này không chỉ phiến diện mà còn cố tình bóp méo bản chất của một chính sách có tính chiến lược, lâu

dài, đã được Đảng ta kiên trì xây dựng và từng bước thực hiện trong suốt quá trình đổi mới.

Các thế lực thù địch, phản động, cũng như một số phần tử cơ hội chính trị, đã cố tình gán ghép, xuyên tạc chủ trương tinh gọn bộ máy thành hành động "thanh trừng nội bộ", "đấu đá phe phái" hay "củng cố quyền lực cho một nhóm lợi ích". Họ cho rằng việc sáp nhập các cơ quan, đơn vị là nhằm triệt tiêu quyền lực của những nhóm bị xem là "không cùng phe", từ đó gieo rắc tâm lý hoài nghi, chia rẽ trong nhân dân.

Không chỉ dừng lại ở đó, một số đối tượng còn tung tin rằng tinh giản bộ máy nhà nước là bước đi ngầm để "tư nhân hóa" nền kinh tế, đẩy Nhà nước ra khỏi vai trò điều tiết và Đảng Cộng sản Việt Nam đang tự "thu hẹp quyền lực". Chúng xuyên tạc việc tinh giản biên chế chỉ thay đổi về danh nghĩa, trong khi thực tế bộ máy vẫn cồng kềnh, nhiều đơn vị chỉ "gộp tên" nhưng chức năng, nhiệm vụ vẫn chồng chéo, không hiệu quả, mang tính hình thức, "trống đánh xuôi, kèn thổi ngược", với thực tế là nhiều người chỉ được chuyển vị trí thay vì cắt giảm, khiến bộ máy vẫn cồng kềnh, thậm chí phát sinh thêm chi phí. Những cáo buộc như "mị dân", "giả tạo", hay "thiếu tính nhân văn" khi đề cập đến việc nhiều người lao động mất việc làm tiếp tục được lợi dụng để kích động tâm lý bất mãn trong xã hội.

Tệ hơn, trong một số trường hợp, những người vốn là cán bộ, đảng viên - lẽ ra phải nắm rõ chủ trương, đường lối - cũng lại rơi vào trạng thái mơ hồ, dao động lập trường, hoặc thiếu bản lĩnh chính trị, khiến họ dễ bị cuốn theo luồng quan điểm sai trái. Điều này tạo ra một thách thức không nhỏ, bởi việc bảo vệ cuộc cải cách không chỉ nằm ở phản bác luận điệu xuyên tạc, mà còn ở việc củng cố niềm tin nội tại trong chính nội bộ hệ thống tổ chức.

2.2. Tinh gọn tổ chức bộ máy ở Việt Nam hiện nay là sự tiếp nối sáng tạo truyền thống văn hóa dân tộc trong bối cảnh mới

Vấn đề này không phải đến nay mới được đặt ra, mà đã được ông cha ta quan tâm từ rất sớm trong quá trình dựng nước và giữ nước. Qua hàng nghìn năm đấu tranh giành độc lập, các triều đại phong kiến, đặc biệt là thời Lý, Trần, Lê sơ, đã không ngừng hoàn thiện bộ máy nhà nước theo hướng tinh gọn, hiệu quả

và tổ chức chặt chẽ. Từ trung ương đến địa phương, hệ thống chính quyền được xây dựng ngày càng đầy đủ, với chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn của các cơ quan, chức quan được quy định rõ ràng. Đặc biệt, dưới triều vua Lê Thánh Tông, nhà nước quân chủ tập quyền đạt đến mức phát triển cao, trở thành mô hình chính quyền phong kiến mạnh và thịnh trị với vai trò, trách nhiệm, tiêu chuẩn của đội ngũ quan lại: □Sự nghiệp trị nước lớn lao của đế vương không gì cần kíp hơn nhân tài, điển chương chế độ đầy đủ của Nhà nước tất phải chờ ở bậc hậu thánh. Bởi vì trị nước mà không lấy nhân tài làm gốc, chế tác mà không dựa vào hậu thánh thì đều chỉ là cầu thả tạm bợ mà thôi, sao có thể đạt tới chính trị phong hóa phồn vinh, văn vật điển chương đầy đủ□⁽¹⁾. Từ những dữ kiện lịch sử, có thể khẳng định rằng việc Đảng ta quyết tâm thực hiện tinh gọn tổ chức bộ máy trong bối cảnh hiện nay không phải là điều ngẫu nhiên. Đây là sự tiếp nối tư tưởng nhất quán đã hình thành từ thời dựng nước và được duy trì xuyên suốt trong suốt quá trình giữ nước của dân tộc. Tinh gọn bộ máy không chỉ là yêu cầu thực tiễn, mà còn là truyền thống lịch sử được hun đúc qua nhiều thế hệ.

2.3. Tinh gọn tổ chức bộ máy ở Việt Nam hiện nay không chỉ là yêu cầu thực tiễn, mà còn xuất phát từ cơ sở lý luận khoa học vững chắc

Nền tảng lý luận trực tiếp cho chủ trương này là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Sau thắng lợi của Cách mạng Tháng Mười Nga, việc xây dựng bộ máy chính quyền của nhà nước xã hội chủ nghĩa trở thành nhiệm vụ cấp thiết. V.I. Lênin, trên cơ sở kế thừa, phát triển tư tưởng của C.Mác và Ph.Ăngghen, đã có nhiều đóng góp quan trọng trong việc tổ chức và xây dựng chính quyền kiểu mới. V.I.Lênin khẳng định: □Chính ở chỗ này, ở chỗ làm nhiệm vụ quan trọng nhất và khó khăn nhất này, mà chúng ta đã gặp nhiều thất bại nhất và mắc nhiều sai lầm nhất□⁽²⁾. Những tư tưởng đó đã được tiếp thu, vận dụng sáng tạo trong điều kiện cụ thể của Việt Nam.

Trên cơ sở kế thừa và vận dụng sáng tạo tư tưởng của chủ nghĩa Mác - Lênin vào thực tiễn Việt Nam, ngay từ những ngày đầu xây dựng chính quyền cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhận thức sâu sắc về tầm quan trọng và tính cấp thiết của việc tinh giản bộ máy nhà nước. Theo Người, việc cắt giảm triệt để

và đồng bộ các tổ chức trung gian, bộ phận hoặc cá nhân không cần thiết là giải pháp thiết thực nhằm tiết kiệm nguồn lực quốc gia, đặc biệt trong bối cảnh bộ máy hành chính còn cồng kềnh, hoạt động kém hiệu quả và gây lãng phí ngân sách. Người cho rằng: □Các cơ quan chính quyền và đoàn thể cần phải triệt để giản chính□⁽³⁾.

2.4. Chủ trương đúng đắn, bài bản và xuyên suốt từ Trung ương

Thực tế đã phủ nhận luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch nêu trên. Cuộc cách mạng tinh gọn tổ chức bộ máy không phải là một □sáng kiến cá nhân□hay hành động mang tính bốc đồng, tự phát mà tinh gọn tổ chức bộ máy là chủ trương xuyên suốt, nhất quán của Đảng ta. Trong nhiều nhiệm kỳ qua, Đảng ta đã ban hành và lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện nhiều chủ trương, nghị quyết về công tác xây dựng tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị.

Trên thực tế, đây là kết quả của một quá trình nghiên cứu sâu sắc, rút kinh nghiệm từ thực tiễn tổ chức nhà nước, đồng thời học hỏi mô hình quốc tế để xác lập hướng đi phù hợp với đặc thù Việt Nam.

Nghị quyết số 06 - NQ/HNTW, ngày 29/3/1989, Hội nghị Trung ương 6 khóa VI, về kiểm điểm hai năm thực hiện Nghị quyết Đại hội VI và phương hướng, nhiệm vụ ba năm tới, đến Đại hội VII (1991), xuyên suốt đến nay, các nghị quyết quan trọng như Hội nghị Trung ương 8 khóa VII, Nghị quyết 10 - NQ/TW (2007), Nghị quyết 17 - NQ/TW (2007), Nghị quyết 39 - NQ/TW (2015), và đặc biệt một dấu mốc quan trọng trong tiến trình cải cách tổ chức bộ máy là việc Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII ban hành Nghị quyết số 18 -NQ/TW vào ngày 25/10/2017 với nội dung □Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả□ Nghị quyết số 18 - NQ/TW đề ra mục tiêu: □Tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả và phù hợp với thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa nhằm tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng; nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước và chất lượng hoạt động của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội; phát huy quyền làm chủ của nhân dân. Tinh giản biên chế gắn với cơ cấu lại,

nâng cao chất lượng, sử dụng hiệu quả đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; giảm chi thường xuyên và góp phần cải cách chính sách tiền lương^[4]. Đến năm 2030, hướng đến việc hoàn thiện mô hình tổ chức tổng thể của toàn bộ hệ thống chính trị, phù hợp với yêu cầu phát triển và đặc điểm thực tiễn của Việt Nam trong giai đoạn mới. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã khẳng định một trong những nhiệm vụ trọng tâm là: "Tiếp tục đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và hệ thống chính trị toàn diện, trong sạch, vững mạnh" Cùng cố niềm tin, sự gắn bó của nhân dân với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa^[5]. Đảng và Nhà nước ta luôn chú trọng đặt quyền lợi của người dân vào trung tâm các quyết sách, đường lối của mình với mục đích cuối cùng là người dân được thụ hưởng thành quả của sự nghiệp cách mạng. Chính vì vậy, cần thu hút được sự tham gia và giám sát rộng rãi, thực chất, cụ thể của người dân trong hoạt động xây dựng, thực thi chính sách, thể chế, chiến lược phát triển của đất nước cũng như của cả hệ thống chính trị, bảo đảm tính thực tiễn, tính khả thi, không quan liêu, mang lại lợi ích thiết thực và củng cố niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng và cả hệ thống chính trị. Đây là một chiến lược dài hơi, thể hiện tầm nhìn cải cách căn cơ và bền vững của Đảng. Đây là một quá trình có tính kế thừa, liên tục và mang định hướng chiến lược, chứ không phải một cuộc "đại chỉnh đốn đột xuất" như cách một số đối tượng thù địch đã xuyên tạc. Tổng Bí thư Tô Lâm trong bài viết mới đây cũng khẳng định rõ quan điểm: "Tinh gọn tổ chức bộ máy là một cuộc cách mạng trong cải cách hành chính, nhằm tạo dựng bộ máy Nhà nước thực sự gần dân, phục vụ dân và vì dân^[6]". Đó là một bước tiến nhất quán, thể hiện tư duy đổi mới sáng tạo, lấy hiệu quả làm thước đo, lấy lòng dân làm mục tiêu tối thượng.

3. Từ thực tiễn Việt Nam

3.1. Vì sao cần tinh gọn bộ máy ngay lúc này?

Trên thực tế, Việt Nam đã trải qua nhiều đợt tinh gọn bộ máy hành chính. Kể từ sau Đổi mới (1986), tùy theo yêu cầu phát triển của đất nước, Đảng và Nhà nước đã tiến hành nhiều lần sáp nhập, chia tách các bộ, ngành nhằm phù hợp với tình hình thực tiễn. Chính phủ khóa IX có 36 đầu mối, đến khóa X con

số này tăng lên 48. Tuy nhiên, đến nhiệm kỳ khóa XII (2007 - 2011), bộ máy Chính phủ được tổ chức lại, rút gọn còn 30 đầu mối, bao gồm 22 bộ, cơ quan ngang bộ và 8 cơ quan thuộc Chính phủ.

Trong quá trình này, nhiều bộ ngành được hợp nhất theo hướng đa ngành, đa lĩnh vực. Ví dụ: Bộ Công nghiệp và Bộ Thương mại sáp nhập thành Bộ Công Thương; Bộ Thủy sản nhập vào Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch được gộp lại thành Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Bộ Bưu chính Viễn thông tiếp nhận thêm Cục Báo chí và Cục Xuất bản để trở thành Bộ Thông tin và Truyền thông.

Sau quá trình cải tổ này, bộ máy Chính phủ dần ổn định từ khóa XII đến nay. Đây được xem là một bước đổi mới quan trọng, tạo tiền đề cho sự phát triển kinh tế - xã hội, với nhiều kết quả tích cực như: tốc độ tăng trưởng GDP đạt 6,5 - 7%/năm. Việt Nam lọt vào top 5 quốc gia có quy mô kinh tế tăng trưởng mạnh nhất thế giới; tình hình chính trị - xã hội ổn định, đời sống văn hóa và tinh thần của nhân dân được nâng cao. Tuy nhiên, trong bối cảnh nền kinh tế phát triển nhanh, công tác tổ chức bộ máy vẫn còn những bất cập. Một số bộ, ngành còn ôm đồm nhiệm vụ của địa phương, dẫn đến tình trạng cơ chế "xin - cho", tạo kẽ hở cho tham nhũng, lãng phí và tiêu cực. Bộ máy chính trị vẫn còn chồng chéo, nhiều tầng nấc, chồng chéo chức năng và nhiệm vụ giữa các đơn vị.

Dù đạt được nhiều thành tựu sau gần 40 năm đổi mới, song tổ chức bộ máy hiện nay vẫn còn nhiều hạn chế. Theo thống kê, chi thường xuyên cho hoạt động bộ máy chiếm tới gần 70% tổng chi ngân sách nhà nước^[7] - con số cao so với mức 48 - 50% ở nhiều quốc gia phát triển. Điều này gây sức ép lớn cho ngân sách, thu hẹp dư địa đầu tư cho các lĩnh vực then chốt như giáo dục, y tế, khoa học công nghệ hay hạ tầng.

Không dừng ở gánh nặng tài chính, bộ máy với quá nhiều tầng nấc trung gian, đầu mối chồng chéo đã và đang khiến quá trình ra quyết định bị kéo dài, làm giảm tính linh hoạt và hiệu quả quản lý. Cơ chế "xin - cho" tiếp tục tồn tại, nuôi dưỡng tiêu cực, tham nhũng và lãng phí. Trong khi đó, nền kinh tế số, xã hội số đòi hỏi một cơ chế vận hành tinh gọn, minh bạch, phản ứng nhanh, tránh các nút thắt gây ách tắc sự phát triển.

Về nguồn nhân lực, việc tinh giản biên chế gắn với vị trí việc làm, nâng cao chất lượng cán bộ, công chức, viên chức là bước đi cần thiết. Không phải giảm người là mất nhân lực, mà là tổ chức lại để loại bỏ sự trùng lặp, nâng cao hiệu quả sử dụng nguồn lực, tuyển chọn đúng người, đúng việc, đúng năng lực.

Thực tiễn quốc tế cho thấy, nhiều quốc gia đã tiến hành cải cách mạnh mẽ bộ máy hành chính nhằm nâng cao hiệu quả quản trị và thích ứng tốt hơn với bối cảnh toàn cầu hóa, chuyển đổi số. Tại Singapore, mô hình "chính phủ thông minh" được triển khai với trọng tâm là tinh giản cơ cấu, cắt giảm số lượng cơ quan và đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số trong quản lý, điều hành. Với chỉ 16 bộ nhưng nhờ đội ngũ công chức tinh gọn, hiệu quả và hệ thống hành chính minh bạch, Singapore vẫn đảm bảo vận hành trơn tru bộ máy quản lý nhà nước, đồng thời cải thiện đáng kể chất lượng phục vụ người dân và doanh nghiệp. Tại Vương quốc Anh, từ những năm 1980, chính phủ đã áp dụng mô hình "quản lý công mới" - chuyển giao một phần dịch vụ công cho khu vực tư nhân, đồng thời tinh giảm quy mô hành chính công. Nhờ đó, số lượng nhân viên nhà nước giảm đi nhưng hiệu suất lao động và hiệu quả phục vụ lại tăng lên rõ rệt.

Thực tế đã chứng minh nếu những bất cập về tổ chức bộ máy không được khắc phục kịp thời và hiệu quả, thì mục tiêu mà Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng đặt ra - đến năm 2030 đưa Việt Nam trở thành nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; và đến năm 2045 trở thành nước phát triển, thu nhập cao - sẽ rất khó đạt được. Do đó, việc tiếp tục triển khai quyết liệt Nghị quyết 18 - NQ/TW trong bối cảnh mới là yêu cầu khách quan và cấp thiết, xuất phát từ thực tiễn phát triển đất nước.

3.2. Sự đồng thuận từ nhân dân - động lực thành công của cải cách

Nếu như ý Đảng là kim chỉ nam dẫn đường thì lòng dân chính là nền móng vững chắc để cuộc cải cách đi đến thành công. Thực tế cho thấy, phần lớn người dân đều đồng tình với mục tiêu xây dựng một bộ máy hành chính tinh gọn, giảm phiền hà, bớt thủ tục, tăng hiệu quả phục vụ. Từ các ý kiến góp ý của cử tri đến các diễn đàn đối thoại, dễ dàng nhận thấy mong muốn chung là có một Nhà nước hành động,

minh bạch, hiệu quả - thay vì một hệ thống chồng chéo, rườm rà.

Dưới góc độ truyền thông, nhiều tờ báo chính thống, chuyên trang phân tích cũng đã phản ánh sự đồng thuận mạnh mẽ của người dân khi chứng kiến những thay đổi tích cực từ quá trình sắp xếp lại các đơn vị hành chính, tổ chức lại bộ máy địa phương, cơ cấu lại hệ thống cán bộ. Những kết quả đó chính là minh chứng sống động, bác bỏ mọi luận điệu phủ nhận nỗ lực cải cách.

Tất nhiên, trong bất kỳ cuộc cách mạng nào cũng tồn tại lực cản. Việc sắp xếp lại tổ chức có thể gây xáo trộn bước đầu, ảnh hưởng tới tâm lý một bộ phận cán bộ, thậm chí đụng chạm tới lợi ích cá nhân. Nhưng chính sự minh bạch trong công khai lộ trình, lắng nghe ý kiến từ cơ sở và giải quyết hài hòa quyền lợi của người lao động mới là yếu tố then chốt giữ vững lòng tin nhân dân.

4. Mục đích tinh gọn bộ máy

4.1. Tinh gọn tổ chức bộ máy là bước đệm cho sự phát triển bền vững

Tinh gọn tổ chức bộ máy không đơn thuần là việc cắt giảm nhân sự, sáp nhập đơn vị, mà là thay đổi tư duy quản trị quốc gia theo hướng hiện đại, hiệu quả và hướng tới phát triển bền vững. Một bộ máy mạnh không phải là bộ máy đông người, mà là bộ máy vận hành trơn tru, phản ứng nhanh với biến động kinh tế - xã hội, linh hoạt trong hoạch định và thực thi chính sách.

Chúng ta đang chứng kiến sự chuyển mình của bộ máy hành chính nhà nước tại nhiều địa phương thông qua các mô hình trung tâm phục vụ hành chính công, bộ phận một cửa hiện đại, số hóa quy trình xử lý. Những mô hình này không chỉ giảm thời gian và chi phí cho người dân và doanh nghiệp mà còn góp phần làm trong sạch đội ngũ cán bộ, từng bước loại bỏ "tham nhũng vặt".

4.2. Tinh gọn tổ chức bộ máy là yêu cầu cấp thiết, hướng tới hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả và phát triển bền vững

Tổng Bí thư Tô Lâm đã khẳng định rõ: "Tinh giản không có nghĩa là cắt giảm một cách cơ học, mà là loại bỏ những vị trí không cần thiết, giảm những công việc không hiệu quả"⁽⁸⁾. Điều này cho thấy, tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị không đơn

thuần là thu hẹp số lượng, mà là quá trình sắp xếp lại một cách khoa học, hợp lý nhằm nâng cao hiệu suất vận hành và tối ưu hóa nguồn lực. Việc tinh gọn không chỉ giúp giảm số lượng đầu mối, mà còn hướng tới mục tiêu quan trọng hơn là tạo ra một hệ thống quản lý nhà nước hoạt động hiệu lực, hiệu quả, linh hoạt, thích ứng tốt với những yêu cầu mới của phát triển.

Thực tế triển khai tại các bộ, ngành và địa phương cho thấy nhiều đơn vị có chức năng tương đồng đã được sáp nhập, từ đó loại bỏ sự chồng chéo, rút gọn tầng nấc trung gian và tăng cường hiệu quả điều hành.

Ở cấp địa phương, các tỉnh, thành đã chủ động thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính, giảm số lượng xã, phường trung gian, mở rộng quy mô quản lý nhằm nâng cao năng lực phục vụ người dân. Việc xác định rõ mô hình chính quyền địa phương phù hợp với đặc điểm từng vùng - đô thị, nông thôn, miền núi, hải đảo - được triển khai bài bản, có tính đến các yếu tố lịch sử, dân cư, văn hóa, quốc phòng và an ninh.

Dự kiến tổ chức bộ máy Chính phủ khóa XV và khóa XVI (nhiệm kỳ 2026 - 2031) được tinh gọn còn 14 bộ; 3 cơ quan ngang bộ (giảm 4 bộ và 1 cơ quan ngang bộ); có 5 cơ quan thuộc Chính phủ (giảm 3 cơ quan thuộc Chính phủ). Đồng thời, giảm 13/13 tổng cục và tổ chức tương đương; dự kiến giảm 450 cục thuộc bộ, thuộc tổng cục và tương đương; 214 vụ thuộc bộ, cơ quan ngang bộ và thuộc tổng cục; 2.668 chi cục thuộc tổng cục, cục thuộc bộ; giảm 203 đơn vị sự nghiệp công lập của bộ, cơ quan ngang bộ⁽⁹⁾.

Ở các địa phương, nhiều sở, ngành có chức năng gần nhau đã được sáp nhập, điển hình như: Hợp nhất Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy với Ban Dân vận Tỉnh ủy; Sở Giao thông vận tải với Sở Xây dựng; Sở Kế hoạch và Đầu tư với Sở Tài chính; Sở Khoa học và Công nghệ với Sở Thông tin và Truyền thông. Việc tái cấu trúc này không chỉ tạo thuận lợi trong phối hợp công tác mà còn giảm tình trạng chồng chéo, nâng cao hiệu quả lãnh đạo và quản lý nhà nước.

Tinh gọn tổ chức bộ máy còn góp phần giải quyết triệt để tình trạng "vừa đá bóng, vừa thổi còi" - khi một số cơ quan vừa có chức năng quản lý nhà nước, vừa trực tiếp tổ chức thực hiện - dễ dẫn đến xung đột

lợi ích và lãng phí nguồn lực. Tuy nhiên, để công cuộc cải cách này thực sự thành công, cần phải triển khai trên cơ sở khoa học, bài bản và có lộ trình rõ ràng, bảo đảm tính ổn định trong tổ chức và quản trị hành chính.

4.3. Rút ngắn tầng nấc - tăng hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả quản trị

Một trong những vấn đề nổi cộm hiện nay là sự phức tạp trong cơ cấu tổ chức khiến quy trình ra quyết định chậm trễ, gây ách tắc trong điều hành. Kết quả khảo sát "Thực trạng cung cấp/ thực hiện thủ tục hành chính cho doanh nghiệp năm 2024" do Ban Nghiên cứu Phát triển Kinh tế tư nhân phối hợp với một số đơn vị thực hiện vừa công bố cho thấy những bất cập lớn trong thực hiện thủ tục hành chính (TTHC), có đến 44,4% doanh nghiệp đánh giá khó khăn trong thực hiện TTHC và đáp ứng quy định pháp luật. Trong đó, nhóm doanh nghiệp ngoài nhà nước chiếm đến 84,6% tổng số phản ánh về khó khăn trong TTHC, các doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ là đối tượng gặp trở ngại nhiều nhất. Những con số này cho thấy cải cách thủ tục và tinh gọn bộ máy là đòi hỏi cấp bách, nhằm giảm chi phí tuân thủ, tạo môi trường đầu tư thuận lợi hơn và thúc đẩy phát triển kinh tế⁽¹⁰⁾.

Tại buổi làm việc với Ban Chính sách, Chiến lược Trung ương vào ngày 24/2/2025, Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh mục tiêu cắt giảm ít nhất 30% thời gian xử lý TTHC, giảm 30% chi phí kinh doanh, và bãi bỏ ít nhất 30% điều kiện kinh doanh không cần thiết. Đây là bước đi chiến lược nhằm tháo gỡ rào cản, giải phóng nguồn lực cho doanh nghiệp và người dân, đồng thời nâng cao sức cạnh tranh quốc gia trong bối cảnh hội nhập và chuyển đổi số toàn diện.

4.4. Phân cấp gắn với kiểm soát quyền lực: Tăng hiệu quả, bảo đảm kỷ cương

Tinh thần xuyên suốt trong cải cách bộ máy hành chính hiện nay không chỉ là giảm mà còn là "trao quyền có trách nhiệm". Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: "Việc phân quyền mạnh mẽ hơn cho các cấp chính quyền phải đi đôi với cơ chế kiểm soát quyền lực chặt chẽ"⁽¹¹⁾. Việc giảm bớt cấp trung gian phải gắn liền với việc trao quyền chủ động nhiều hơn cho địa phương trong tổ chức thực hiện,

nhưng cũng phải thiết lập cơ chế giám sát hiệu quả, bảo đảm sự minh bạch và trách nhiệm giải trình trong hoạt động công vụ.

Mô hình quản lý mới đòi hỏi cấp Trung ương tập trung vào hoạch định chính sách và định hướng chiến lược, trong khi chính quyền địa phương đóng vai trò thực thi, triển khai các chương trình phát triển phù hợp với điều kiện cụ thể từng vùng, từng địa phương. Cách tiếp cận này không chỉ rút ngắn quá trình ra quyết định mà còn nâng cao hiệu suất công việc, tăng cường tính chủ động và giảm tải cho cấp Trung ương.

4.5. Nâng cao hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, quản lý - hướng tới quản trị quốc gia hiện đại, chuyên nghiệp

Tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị không chỉ là giải pháp kỹ thuật về tổ chức, mà là yêu cầu cấp bách nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo, quản lý và xây dựng một nền hành chính thực sự phục vụ nhân dân. Điều cốt lõi của cải cách không phải là giảm số lượng cơ quan đơn thuần, mà là tạo dựng một bộ máy hoạt động tinh gọn, chất lượng, chuyên nghiệp - nơi những cán bộ yếu kém, thiếu trách nhiệm không còn chỗ đứng. Như Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: *“Không để cơ quan nhà nước là vùng trú ẩn an toàn cho cán bộ yếu kém”*⁽¹²⁾. Chính phủ đã triển khai nhiều chính sách hỗ trợ cán bộ, công chức, viên chức nghỉ hưu sớm hoặc chuyển công tác, nhằm tinh giản biên chế theo hướng chọn lọc. Đề xuất bãi bỏ chế độ *“biên chế suốt đời”* cũng là một bước đột phá, hướng đến cơ chế tuyển dụng và giữ người dựa trên năng lực thực tiễn thay vì thâm niên hay cơ chế *“cào bằng”*.

Thực tiễn tại nhiều địa phương cho thấy, việc tinh giản theo hướng giữ lại người có năng lực đã góp phần nâng cao hiệu suất làm việc, cải thiện chất lượng quản trị. Việc giảm bớt cấp hành chính trung gian, đơn vị chồng chéo chức năng không chỉ rút ngắn quy trình vận hành mà còn tạo môi trường làm việc chuyên nghiệp hơn, thúc đẩy tinh thần trách nhiệm và nâng cao chất lượng dịch vụ công.

5. Kết luận

Cuộc cách mạng tinh gọn tổ chức bộ máy không phải là một *“phép thử chính trị”*, mà là một lựa chọn chiến lược tất yếu. Đây là lúc *“Ý Đảng”* và *“lòng dân”* hội tụ, cùng hướng về một mục tiêu chung: Xây

dựng Nhà nước liên chính, kiến tạo, hành động, phục vụ nhân dân. Những thành quả bước đầu, dù còn nhiều gian khó phía trước, chính là tín hiệu tích cực cho một chặng đường cải cách sâu rộng, toàn diện. Bảo vệ cuộc cách mạng này chính là bảo vệ tương lai của một Việt Nam hiện đại, vững mạnh và hội nhập sâu rộng. Và điều đó chỉ có thể đạt được khi mỗi cán bộ, đảng viên và người dân đều tin tưởng, đồng hành, và chủ động góp phần xây dựng bộ máy hành chính thực sự của dân, do dân và vì dân./.

(1) *Đại Việt sử ký toàn thư* (2004), Nxb. Khoa học xã hội, T.2, tr.492.

(2) V.I.Lênin (2006), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, T.44, tr.188.

(3) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, T.6, tr.489.

(4) Xem: Nghị quyết số 18 - NQ/TW, ngày 25/10/2017, Hội nghị Trung ương 6 khóa XII *“Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”* <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/van-kien-tu-lieu-ve-dang/hoi-nghi-bch-trung-uong/khoa-xii/nghi-quyet-so-18-nqtw-ngay-25102017-hoi-nghi-lan-thu-sau-ban-cha-p-hanh-trung-uong-dang-khoa-xii-mot-so-van-de-ve-tiep-568>.

(5) *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (2021), Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, T.1, tr.199 - 200.

(6), (11) Bài viết của Tổng Bí thư Tô Lâm: *“Tinh - Gọn - Mạnh - Hiệu năng - Hiệu lực - Hiệu quả”* <https://baochinhphu.vn/bai-viet-cua-tong-bi-thu-to-lam-tinh-gon-manh-hieu-nang-hieu-luc-hieu-qua-102241105172459096.htm>.

(7) *Cơ cấu lại ngân sách nhà nước nhằm đảm bảo bền vững tài khóa ở Việt Nam*, https://mof.gov.vn/webcenter/portal/ttncdtb/pages_r/chi-tiet-tin?dDocName=UCMTMP125540.

(8), (12) Xem thêm: Tô Lâm: *“Phát huy cao độ tinh thần trách nhiệm, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo với quyết tâm cao nhất để hoàn thành sớm việc tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị; góp phần tăng tốc, bứt phá vượt các mục tiêu, nhiệm vụ của năm 2024, 2025 và cả nhiệm kỳ Đại hội XIII; chuẩn bị thật tốt đại hội đảng các cấp tiến tới Đại hội XIV của Đảng”*, Tạp chí Cộng sản, số 1051 (12/2024), tr.7, 7.

(9) Phạm Thanh Trà, *Đổi mới tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị* *“tinh - gọn - mạnh - hiệu năng - hiệu lực - hiệu quả” theo tinh thần định hướng của Đồng chí GS, TS. Tổng Bí thư Tô Lâm*, <https://www.tapchicongsan.org.vn/web/guest/chinh-tri-xay-dung-dang/-/2018/1053602/doi-moi-to-chuc-bo-may-cua-he-thong-chinh-tri-%E2%80%9Ctinh-%E2%80%9Cgon-%E2%80%9Cmanh-%E2%80%9Chieu-nang-%E2%80%9Chieu-luc-%E2%80%9Chieu-qua%E2%80%9D-theo-tinh-than-dinh-huong-cua-dong-chi-gs-ts-tong-bi-thu-to-lam.aspx>.

(10) *Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI)*, <https://vcci.com.vn/news/hon-44-doanh-nghiep-gap-kho-trong-thuc-hien-thu-tuc-hanh-chinh>.